

Sinustako Kainuun soten AVAIN-asiakas?

Kainuussa alkaa erityislasten omaishoidon henkilökohtaisen budjetoinnin kokeilu: mistä on kyse ja miksi valitsisin sen?

Henkilökohtaisessa budjetissa (HB) asiakas voi pitkälti itse määrittellä, miten haluaa järjestää palvelunsa palvelusuunnitelman rajoissa itse valitsemallaan tavalla. Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän (Kainuun soten) järjestämät palvelut erityislasten omaishoitajille voidaan syksyllä 2017 alkavassa kokeilussa vaihtaa osittain henkilökohtaiseksi budjetiksi. Omaishoidon tuen vapaat ovat kokeilun keskiössä.

Henkilökohtaisella budjetilla omaishoitaja voi hankkia kotipalvelun tukipalveluja ja lapsiperheiden kotipalveluja valitsemiltaan Kainuun soten alueella toimivilta yksityisiltä palveluntuottajilta. Kotipalvelun tukipalveluja omaishoitaja voi hankkia tukipalveluja tuottavilta yrityksiltä, jotka on merkitty Kainuun soten ylläpitämään rekisteriin. Palvelut löytyvät jo pitkälti Hyvinvoinnin palvelutarjottimelta ja sinne niitä myös lisätään.

Kotipalvelulla tarkoitetaan asumiseen, hoitoon ja huolenpitoon, toimintakyvyn ylläpitoon, lasten hoitoon ja kasvatukseen, asiointiin sekä muihin jokapäiväiseen elämään kuuluvien tehtävien ja toimintojen suorittamista tai niissä avustamista. (SHL 19 §) Kotipalvelun tukipalveluja ovat esimerkiksi ateria-, vaatehuolto-, kylvytys-, siivous-, kuljetus-, saattaja- sekä sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut. (SHA 9 §)

Käytännössä asia etenee pääpiirteissään seuraavasti:

- Haet lapsesi hoidon sitovuuden perusteella omaishoidon tukea TAI lapsellasi on jo voimassa oleva viranhaltijapäätös omaishoidon tuesta ja haluat keskustella omaishoidon tuen vapaan järjestämistavasta omatyöntekijän (sosiaalityöntekijä/sosiaaliohjaaja) kanssa
- Keskustelet palvelutarpeista omatyöntekijäsi kanssa
- Pohditte, millainen tuki ja palvelu olisi perheesi tilanteessa tarpeen
- Omatyöntekijä esittelee sinulle vaihtoehtoja tuen ja palvelujen järjestämiseksi, myös HB-mallin
- Vaihtoehtojen pohjalta laaditte perheesi tarpeisiin soveltuvan tukisuunnitelman. Pohdit olisiko henkilökohtainen budjetti perheellesi soveltuva tapa järjestää tuki ja palvelut
- Mikäli päädyt henkilökohtaiseen budjettiin, kirjataan se lapsesi palvelusuunnitelmaan ja määritetään rahallinen budjetti, jolla voit hankkia palvelut
- Omatyöntekijä opastaa Sinua budjetin käytössä. Hankkeessa tullaan myöhemmin kokeilemaan AVAIN-asiakkaiden vertaistukea sosiaalisessa mediassa tai Omasoten ryhmänä, mutta alkuvaiheessa näitä ei ole vielä tarjolla
- Omatyöntekijä opastaa sinua myös, miten lapsesi palvelusuunnitelman ja budjetin toteutumista seurataan ja arvioidaan
- HB-mallin valinneena AVAIN-asiakkaana olet mukana valtakunnallisessa kokeilussa, joten Sinulta tullaan kysymään kokemuksistasi erilaisin kyselyin

Avain kansalaisuuteen: henkilökohtaisen budjetointimallin avulla osallisuutta, itsemääräämisoikeutta ja valinnanvapautta -kehittämishanke

AVAIN-asiakkaana olet edelläkävijä valtakunnallisessa kehittämisessä

Henkilökohtaista budjetointia (HB) kehitetään ja kokeillaan kuudella eri alueella Suomessa osana ”Avain kansalaisuuteen - henkilökohtainen budjetointi” -hanketta. Etsimme nyt 10 – 15 erityislapsen omaishoitaja-vanhempaa AVAIN-asiakkaaksi testaamaan HB:ta käytännössä. Voit asua missä tahansa Kainuun soten toimialueen kunnassa. AVAIN-asiakkaana pääset mukaan kehittämään Kainuussa ja koko Suomessa käyttöön otettavaa henkilökohtaisen budjetoinnin toimintamallia.

Kokemuksesi HB:n käytöstä on arvokas, kun arvioimme suomalaisen HB-toimintamallin toimivuutta. Kysymmekin Sinulta tietoja, miten HB:n käyttö on toteutunut. Osana sote-uudistusta valmistellaan parhaillaan asiakkaan valinnanvapauslakia ja tavoitteena on, että HB otetaan käyttöön koko Suomessa vuonna 2020. AVAIN-asiakkaana olet osaltasi mukana valmistelussa!

Ajattelimme hankkeessa, että henkilökohtaisen budjetoinnin malli voi lisätä asiakkaan (tässä kokeilussa omaishoitajan) itsemääräämisoikeutta, valinnanmahdollisuuksia sekä edistää osallisuutta ja toimintakykyä omiin tarpeisiin soveltuvan tuen ja palvelujen omaehtoista toteuttamista. Näemme, että henkilökohtainen budjetointi on asiakaslähtöinen toimintamalli ja osaltaan tukee ihmisen kansalaisuutta - tästä ajatuksesta tulee hankkeen nimi ”Avain kansalaisuuteen...”.

Mihin sitoudut valitessasi henkilökohtaisen budjetoinnin?

Jotta voimme arvioida, miten hyvin HB-malli toimii ja millaisia vaikutuksia sillä on, tarvitsemme tietoa Sinulta, AVAIN-asiakkaalta. Keräämme tietoa myös omatyöntekijöiden kokemuksista sekä siitä, millaisia muutoksia palveluissa tapahtuu. Arvioimme myös toiminnan kustannuksia. Kainuun kokeilussa kootaan myös kokemuksia digitaalisesta asioinnista.

Jokainen HB-mallin valinnut AVAIN-asiakas sitoutuu tuottamaan tietoa suomalaisen mallin kehittämiseen

- **ESR-asiakaslomake** on rahoittajan edellyttämä yksisivuinen paperi, jossa kootaan perustiedot. Täytät sen asiakkuuden alussa ja lokakuussa 2018 (tai asiakkuuden lopussa, jos ennen tätä)
- **Kykyviisari** kuvaa sinulle itsellesi oman käsityksesi hyvinvoinnistasasi ja arjen erilaisesta toimintakyvystä - kysely täytetään asiakkuuden alussa, puolivälissä ja lokakuussa 2018. Kykyviisari antaa sinulle myös raportin ja ehdotuksia hyvinvoinnin parantamiseksi.
- Toivomme myös saavamme sinulta tietoa, kuinka paljon sinulta menee **aikaa** oman budjettisi ja palvelujesi järjestämiseen ja mitä **kuluja** sinulle siitä aiheutuu
- Alussa asioit omatyöntekijäsi kanssa hänet henkilökohtaisesti tavaten, ja jatkat asiointia digitaalisesti **Omasoten** kautta. Uusia palveluja etsit ja vertaat **Hyvinvoinnin palvelutarjottimella**
- Lokakuussa 2018 vastaat vielä **kyselyyn** HB-mallin toimivuudesta ja vaikutuksista, ja mahdollisesti kokoamme HB-asiakkaita myös ryhmäkeskusteluun

Pyydämme Sinulta myös kirjallisen luvan antamiesi tietojen hyödyntämiseen hankkeen arviointitutkimuksessa. Ammattikorkeakoulujen (Metropolia, Diak, Saimaa) arvioijille ei paljasteta henkilöllisyyttäsi.

Kiitos kun valitsit AVAIN-asiakkuuden ja tuot tietoa ja kokemuksesi HB-toimintamallin kehittämiseen!

Lisätietoa Kainuun erityislapsen omaishoidon HB-kokeilusta saat omatyöntekijältäsi.

Lisätietoa hankkeesta saat nettisivuiltamme www.henkilokohtainenbudjetointi.fi

Avain kansalaisuuteen: henkilökohtaisen budjetointimallin avulla osallisuutta, itsemääräämisoikeutta ja valinnanvapautta -kehittämisshanke

